

Komentarz do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 32-33

„Art. 32. 1. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

2. Pieczę zastępczą organizuje powiat.

Art. 33. Piecza zastępcza zapewnia:

1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka;

2) przygotowanie dziecka do:

a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,

b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,

c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.”

Organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem własnym powiatu. Rozwinięciem komentowanego przepisu jest art. 180 ustawy. Wyjątkiem od zasady, że zadania z zakresu pieczy zastępczej stanowią zadania własne, jest realizacja przez powiaty zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz finansowanie pobytu w pieczy zastępczej małoletniego cudzoziemca nie posiadającego podstawy prawnej do przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazanej w art. 5 ust. 1 pkt 2-4.) Piecza zastępcza ma zapewnić pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. W praktyce takie sformułowanie stanowi duże uproszczenie. Przykładowo pieczę zastępczą może zostać objęte dziecko, którego jedyny żyjący rodzic nie może czasowo sprawować opieki nad dzieckiem z powodu choroby. W takim przypadku prowadzenie pracy z rodziną miałyby się z celem, jednocześnie nie ma podstaw do tego by w stosunku do dziecka zainicjować podstępowanie adopcyjne. Inny przykład. Inny przykład rodzice. Do powołanego przepisy należy zatem stosować wykładnie celowościową lub funkcjonalną a nie wykładnię językową. Przy interpretacji przepisu należy uwzględnić art. 112 (3) Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zgodnie z którym umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, chyba że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej, oraz art. 112(4) kodeku zgodnie z którym dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Zatem ustawodawca przewidział sytuację, w której umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej może nastąpić z powodu wydarzeń nagłych, nieprzewidzianych wcześniej, niekoniecznie związanych z nieradzeniem sobie przez rodziców dziecka ze sprawowaniem nad nim opieki i wychowania.

W art. 33 wskazano na potrzebę nie tylko zapewnienia dziecku opieki i wychowania ale również na potrzebę przygotowania dziecka do samodzielnej egzystencji po opuszczeniu pieczy zastępczej oraz na potrzebę zaspokojenia w miarę możliwości potrzeb emocjonalnych dziecka.